

ਰੀਵੀਜ਼ਨਲ ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ

ਟੇਕ ਚੰਦ ਜੇ.

ਪਾਖਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਮਹਿਤਾਬ ਸਿੰਘ, - ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

ਰਾਜ, -ਜਵਾਬਦਾਰ

1957 ਦਾ ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ ਰੀਵੀਜ਼ਨ ਨੰਬਰ/946

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ (1950)—ਆਰਟੀਕਲ 20(3)—ਨਿਯਮ “ਨੇਮੋ ਟੈਨੇਚਰ ਸੀਪਸਮ ਚੋਸ਼” ਅਤੇ “ਨਿਮੋ ਟੈਨੇਚਰ ਪ੍ਰੋਡੇਰੋ ਸੀਪਸਮ”— ਦੀ ਹੱਦ ਅਤੇ ਦਾਇਰੇ— ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ—ਕੈਦੀਆਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਐਕਟ (XXXIII ਦਾ

1958
March, 10th

(1) ਏਆਈਆਰ 1955 ਐਸਸੀ 19, 20.

1920) —ਸੈਕਸ਼ਨ 5 ਅਤੇ 6—ਕੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 20(3) ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ—ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਅੰਗੂਠੇ, ਉਂਗਲਾਂ ਅਤੇ ਹਥੇਲੀ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ — ਕੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 20(3) ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 20(3) ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਬਹੁਤ ਹੀ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਵੰਸ਼ ਦੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਨਿਆਂ-ਸ਼ਾਸਤਰ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ, " ਨੇਮੋ ਟੈਨੇਚਰ ਸੀਪਸਮ ਐਕਿਊਸੋਰ" ਜਾਂ "ਨੇਮੋ ਟੈਨੇਚਰ ਪ੍ਰੋ-ਡੇਰੋ ਸੀਪਸਮ"- ਨਹੀਂ। ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਵੈ-ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਦਾਲਤਾਂ ਤੋਂ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤਾਂ ਤੱਕ ਵਧਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਧਿਰਾਂ ਅਤੇ ਗਵਾਹਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੋਈ ਵੀ ਗਵਾਹ ਜਾਂ ਧਿਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਜਾਂ ਕੋਈ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜੇ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧਿਕ ਦੋਸ਼ ਜਾਂ ਜੁਰਮਾਨੇ ਲਈ ਬੇਨਕਾਬ ਕਰਨਾ ਹੈ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 20(3) ਦੁਆਰਾ ਗਾਰੰਟੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਛੋਟ ਇਸ ਦੀਆਂ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸੀਮਾਵਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਤੇ ਹਰ ਮਜਬੂਰੀ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਪ੍ਰਸੰਸਾ ਦੀ ਮਜਬੂਰੀ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਹੈ। ਮਨਾਹੀ ਮਜਬੂਰੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ। ਇੱਕ ਆਦਮੀ ਆਪਣੇ ਜੁਰਮ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਮਜਬੂਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਦੋਸ਼ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਦੇਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਪਰ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਮਜਬੂਰ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਮੰਗ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ, ਲਾਭ ਨੂੰ ਮੁਆਫ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਸਬੂਤ ਸਵੈ-ਇੱਛਾ ਨਾਲ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਉਹ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪਾਬੰਦੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਅਣਦੇਖੀ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਬਿਆਨ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਅਯੋਗ ਨਹੀਂ ਬਣਾ ਦੇਵੇਗਾ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਤੋਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਛੋਟ ਦੀ ਸ਼ਰਤ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਸਵੈ-ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਰੋਕ ਦਾ ਅਸਲ ਦਾਇਰਾ ਮੂੰਹ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਜਾਂ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਗਵਾਹੀ ਦੇਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਨੂੰ ਰੋਕਣਾ ਹੈ। ਜੇ ਵਰਜਿਤ ਹੈ, ਉਹ ਹੈ ਜ਼ਬਾਨੀ ਬਿਆਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਪ੍ਰਸੰਸਾ ਪੱਤਰ ਦੇ ਲਿਖਤੀ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੁਆਰਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਤਾਕਤ ਦੀ ਵਰਤੋਂ। ਖ਼ਤਰਾ, ਰੋਕਥਾਮ ਜਿਸ ਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਕਲਪਨਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਇੱਛਾ ਸ਼ਕਤੀ ਵਿੱਚ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਗਵਾਹ ਵਜੋਂ ਬਿਆਨ ਦੇਣ ਤੋਂ ਡਰੇ ਨਾ। ਸਿਧਾਂਤ ਗਵਾਹ ਵਜੋਂ ਖੁਲਾਸੇ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਹੈ। ਸੱਚਾਈ, ਜੇਕਰ/ਹੋਣ ਦਾ ਖਤਰਾ ਹੈ

ਰਿਜ਼ੋਰਟ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸੰਸਾ ਪੱਤਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਮਜ਼ਬੂਰੀ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਸੱਟ ਲੱਗਣ ਜਾਂ ਬੇਲੋੜੀ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀ ਤੋਂ ਬਚਾ ਕੇ ਨਿਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸਬੂਤ ਦੇ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਆਉਣ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਨੀਤੀ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ। ਪਰ ਸੱਚਾਈ ਨੂੰ ਖਤਰਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਜਿੱਥੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੌਰਾਨ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਬੂਤਾਂ ਨਾਲ ਤੁਲਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ, ਸਰੀਰ ਦੀ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਜਾਂ ਇਸ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਛਾਣ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਅਣਚਾਹੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਉਂਗਲਾਂ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਲਏ ਗਏ ਹਨ, ਤਾਂ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਛੱਡੇ ਗਏ ਉਂਗਲਾਂ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਜਾ ਸਕੇ, ਤਾਂ ਉਹ ਮਜ਼ਬੂਰੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਕੋਈ ਬਦਲਾਅ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਜਾਂ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਦੀ ਧਮਕੀ ਸੱਚਾਈ ਨੂੰ ਵਿਗਾੜ ਕੇ ਖਤਰੇ ਵਿੱਚ ਪਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਵੇਕਲ ਜਾਂ ਲਿਖਤੀ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦਬਾਅ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਮਜ਼ਬੂਰੀ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਗਵਾਹ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਨੂੰ ਸੱਚ ਤੋਂ ਭਟਕਾਉਣ ਲਈ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਅਜਿਹੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੁਆਰਾ ਉਸਦੇ ਸਰੀਰ 'ਤੇ ਦਾਗ ਜਾਂ ਰੇਖਾਵਾਂ ਜਾਂ ਉਸਦੀ ਸਰੀਰਕਤਾ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਤਬਦੀਲੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਪਛਾਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਕਿਸੇ ਗਵਾਹ ਨੂੰ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋਣ ਅਤੇ ਆਪਣਾ ਚਿਹਰਾ ਦਿਖਾਉਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕਰਕੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਛੋਟ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ। ਉਸਨੂੰ ਉਸਦੀ ਪਛਾਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਕਹਾਣੀ ਦਾਗ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਉਂਗਲਾਂ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ, ਪੈਰਾਂ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ, ਪਾਮ-ਪ੍ਰਿੰਟ ਫੋਨੋਗਰਾਫ਼ phs, ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਮਿਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨਾਲ ਤੁਲਨਾ ਕਰਨ ਲਈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਚਰਿੱਤਰ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਗੁਆਉਂਦੇ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਅਣਇੱਛਤ ਜਾਂ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ। ਸਿਧਾਂਤਕ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਪਛਾਣ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਰੀਰ ਦੀ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈਣਾ, ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਅਜਿਹਾ ਕਰਕੇ ਉਸਨੂੰ ਝੂਠੀ ਗਵਾਹੀ ਦੇਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ, ਅਤੇ ਸਰੀਰਕ ਤੱਥ, ਜੋ ਦੇਖੇ ਗਏ ਹਨ, ਆਪਣੇ ਲਈ ਗੁਪਤ ਹਨ⁴ ਨਾ ਡਰ, ਨਾ ਉਮੀਦ, ਨਾ ਹੀ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਤਾਲਮੇਲ, ਉਂਗਲਾਂ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨਾਂ ਜਾਂ ਹੋਰ ਸਰੀਰਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਫਰਕ ਪਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਅਸਲ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨਗੇ ਜਿਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਛਾਪੇ ਗਏ ਹਨ, ਜਾਂ ਦਾਗ ਜਾਂ ਹੋਰ ਨਿਸ਼ਾਨ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਇਸ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਨਹੀਂ ਹਨ।

ਰੱਖਿਆ, ਜੋ ਕਿ ਪ੍ਰਬੰਧਆਈਡੈਂਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਆਫ ਪ੍ਰਿੰਸ/ਓਨਰਜ਼ ਐਕਟ, 1920 ਦੇ V ਸੈਕਸ਼ਨ 5 ਅਤੇ 6 _____, ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 20(3) ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਨਹੀਂ ਹਨ ਪ੍ਰਸੰਸਾ ਪੱਤਰ ਦੀ ਮਜ਼ਬੂਰੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਗਾਰੰਟੀ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਪਰਾਧਿਕ ਨਿਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਅਤੇ ਅੜਿੱਕਾ ਪਾਉਣ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪਹੁੰਚਣ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਸੱਚ। ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪਛਾਣ ਦੇ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਉਂਗਲਾਂ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨਾਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜਿੱਥੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ, ਇਸ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਜਾਂ ^। ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਮਾਪ ਕੇ ਜਾਂ ਫੋਟੋਆਂ ਖਿੱਚ ਕੇ, ਪਛਾਣ ਲਈ ਉਸਦੇ ਕੱਪੜਿਆਂ ਜਾਂ ਜੁੱਤੀਆਂ ਨੂੰ ਉਤਾਰ ਕੇ ਜਾਂ ਬਦਲ ਕੇ ਜਾਂ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਉਸਨੂੰ ਉਸਦੇ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਹਿਲਾਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਕੇ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਰੋਕਣਾ। ਪਾਗਲਪਨ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਸਹਿਮਤੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਡਾਕਟਰੀ ਜਾਂਚ, ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਿਮਾਰੀ ਨੂੰ ਵੱਖ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਛੂਤ ਵਾਲੀ ਬਿਮਾਰੀ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ, ਪਿਤਰਤਾ ਜਾਂ ਖੂਨ ਦੀ ਜਾਂਚ ਜਾਂ ਅਲਕੋਹਲ ਵਾਲੇ ਤੰਬੂ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਪਿਸ਼ਾਬ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ, ਜਾਂ ਦਾਗ ਜਾਂ ਹੋਰ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਖੂਨ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨਾ ਪਛਾਣ ਦੇ ⁴ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਭੌਤਿਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ, ਜਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਜਾਂ ਬੇਗੁਨਾਹ ਹੋਣ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਉਸ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਦੀ ਲੋੜ ਵਾਲੇ ਹੋਰ ਵਿਗਿਆਨਕ ਸਾਧਨਾਂ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਪਾਬੰਦੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ

ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਨਿਰਮਾਤਾਵਾਂ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਕਦੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ। . ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ, ਜੇਕਰ ਇਸਦੇ ਵਾਜਬ ਦਾਇਰੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਵਧਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸਦਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਉਸ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਹੇਠ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਅੰਗੂਠੇ, ਉਂਗਲੀ ਅਤੇ ਹਥੇਲੀ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਲੈਣਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 20 (3) ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।

4 24 ਜੂਨ, ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਲਈ। 1957, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਂਦੇ ਹੋਏ.

ਦੁਆਬੀਆ, ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਲਈ।

ਚੇਤਨ ਦਾਸ, ਸਹਾਇਕ ਐਡਵੋਕੇਟ-ਜਨਰਲ, ਜਵਾਬ ਲਈ ।
ਨਿਰਣਾ

ਟੇਕ ਚੰਦ, ਜੇ. ਟੇਕ ਚੰਦ. ਜੇ.-1957 ਦੇ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਰੀਵੀਜ਼ਨ ਨੰਬਰ 946, 947 ਅਤੇ 948^y ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਸਮਾਨ ਸਮੂਹ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ

ਪਾਖਰ ਸਿੰਘ ਮੁਲਜ਼ਮ ਉਮਰ 24 ਸਾਲ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬੋਰਡ ਹਾਈ ਸਕੂਲ ਪਾਬੜਾ ਵਿੱਚ ਅਧਿਆਪਕ ਹੈ ਅਤੇ ਮਹਿਤਾਬ ਸਿੰਘ ਮੁਲਜ਼ਮ ਉਮਰ 19 ਸਾਲ ਕਾਲਜ ਹੈ।

ਵਿਦਿਆਰਥੀ। ਪਾਖਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ , ਫਸਟ ਕਲਾਸ, ਹਿਸਾਰ, ਪ੍ਰਥਮ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 457/380, ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਮਹਿਤਾਬ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਰਾਜ

> ^V ਸੀ, ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਗਿਣਤੀ 'ਤੇ ਦੋ ਸਾਲ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਇੱਕੋ ਸਮੇਂ ਚੱਲਣੀਆਂ ਸਨ, ਮਹਿਤਾਬ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 411 ਤਹਿਤ ਨੌਂ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਟੈਕ ਚੰਦ ਜੇ. ਗਈ। ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਪਾਖਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਉਸ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਹਰ ਗਿਣਤੀ ਤਹਿਤ ਘਟਾ ਕੇ ਇਕ ਸਾਲ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਕੈਦ ਵਿਚ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 411 ਤਹਿਤ ਮਹਿਤਾਬ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਅਪੀਲ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਪਾਖਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਮਹਿਤਾਬ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ - ਉਪਰੋਕਤ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਰੀਵੀਜ਼ਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜੋ ਕਿ 1957 ਦੇ ਫੌਜਦਾਰੀ ਰਿਵੀਜ਼ਨ ਨੰਬਰ 946 ਵਜੋਂ ਦਰਜ ਹੈ।

ਨੂੰ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ, ਹਿਸਾਰ ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਅਸਲਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 19 (ਐਫ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਅਤੇ ਦੋ ਸਾਲ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ। ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਪਰ ਸਜ਼ਾ ਘਟਾ ਕੇ -4 ਨੌਂ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਕੈਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਇਸ ਸੇਨ ਟੈਂਸ ਨੂੰ ਅਧੀਨ ਜੁੜੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸੁਣਾਈ ਗਈ I* ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਚੱਲਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ

ਧਾਰਾ 411, ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ। ਮਹਿਤਾਬ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ 1957 ਦੀ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਰਿਵੀਜ਼ਨ ਨੰਬਰ 947 ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ

ਭਾਰਤੀ ਅਸਲਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 19(f) ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਸਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਤੋਂ।

ਅਤੇ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੇ ਦੋ ਸਾਲ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਸੀ ਅਤੇ ਅੱਗੇ ਉਸ ਨੂੰ 1000 ਰੁਪਏ ਜੁਰਮਾਨਾ ਭਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। 1,000 ਜਾਂ ਡਿਫਾਲਟਰ ਵਿੱਚ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਲਈ ਹੋਰ ਸਖ਼ਤ ਕੈਦ ਭੁਗਤਣੀ ਪਵੇਗੀ। ਅਪੀਲ 'ਤੇ, ⁴ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਪਰ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਘਟਾ ਕੇ 9 ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਕੈਦ ਅਤੇ ਰੁਪਏ ਜੁਰਮਾਨੇ ਵਿਚ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। 200 ਅਤੇ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ

ਪ੍ਰਥਮ ਸਿੰਘ ਅਤੇ
ਮਹਿਤਾਬ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ
ਰਾਜ

ਟੇਕ ਚੰਦ ਜੇ.

ਪਾਖਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਦੋ ਮਹੀਨੇ ਹੋਰ ਸਖਤ ਕੈਦ ਕੱਟਣੀ ਪਈ। ਇਸ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 457/380 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਉਸ ਨੂੰ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਚੱਲਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਾਖਰ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਭਾਰਤੀ ਅਸਲਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 19(f) ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 1957 ਦੀ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਰਿਵੀਜ਼ਨ ਨੰਬਰ 948 ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪੀਡਬਲਯੂ 2 ਆਨੰਦ ਭਾਰਗਵ ਹਥਿਆਰਾਂ ਅਤੇ ਗੋਲਾ ਬਾਰੂਦ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਹਿਸਾਰ ਵਿਖੇ ਰੇਲਵੇ ਰੋਡ 'ਤੇ ਉਸਦੀ ਦੁਕਾਨ ਹੈ। 7 ਅਤੇ 8 ਜੁਲਾਈ, 1955 ਦੀ ਰਾਤ ਨੂੰ, ਉਸਦੀ ਦੁਕਾਨ ਵਿੱਚ ਚੋਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਛੇ ਹਥਿਆਰ, ਚਾਰ ਡਬਲ - ਬੈਰਲ ਬੰਦੂਕਾਂ, ਇੱਕ ਸਿੰਗਲ ਬੈਰਲ ਬ੍ਰਿਚ-ਲੋਡਿੰਗ ਬੰਦੂਕ ਅਤੇ ਇੱਕ ਰਾਈਫਲ ਚੋਰੀ ਹੋ ਗਈ। ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਬੰਦੂਕ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.1 ਸ਼੍ਰੀ ਮਲਿਕ ਰਾਧਾ ਕਿਸ਼ਨ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਦੀ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹਿਰਾਸਤ ਲਈ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ, 2 ਕੋਲ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 8 ਜੁਲਾਈ, 1955 ਦੀ ਸਵੇਰ ਨੂੰ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੀ ਚੋਰੀ ਦਾ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਸ ਦਿਨ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਰਿਪੋਰਟ, ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ PA/1 ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰ ਰਹੇ ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਨੇ ਸ਼ੋ-ਕੇਸ ਤੋਂ ਸ਼ੀਸ਼ੇ ਦਾ ਇੱਕ ਟੁਕੜਾ, ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਪੀ. 13, ਅਤੇ ਦੁਕਾਨ ਤੋਂ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਪੀ. 10 ਤੋਂ ਪੀ. 12, ਪ੍ਰਤੀ ਸ਼ੀਸ਼ੇ ਦੇ ਤਿੰਨ ਟੁਕੜੇ ਸਮੇਤ ਕਈ ਵਸਤੂਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਲੈ ਲਿਆ। ਮੀਮੋ। ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਪੀਸੀ ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੀ ਫਤਹਿ ਚੰਦ, ਫਿੰਗਰ ਪ੍ਰਿੰਟ ਮਾਹਿਰ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਲੈ ਲਿਆ ਗਿਆ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹਨਾਂ ਉੱਤੇ ਉਂਗਲਾਂ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਦਿਖਾਈ ਦਿੱਤੇ।

ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਕਰੀਬ ਇੱਕ ਸਾਲ ਤੱਕ ਅਣਸੁਲਝਿਆ ਰਿਹਾ। ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.18 ਸ਼ਿਵਦੱਤ ਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਜਿਲ੍ਹਾ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸੂਚਨਾ 'ਤੇ, ਦੋਵਾਂ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਤੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਪਾਖਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇੱਕ ਬਿਆਨ, ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਪੀ.ਐਚ, ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਸਨੇ ਇੱਕ ਰਾਈਫਲ, ਦੋ ਡਬਲ ਬੈਰਲ ਬੰਦੂਕਾਂ, ਅਤੇ ਤੋਰੀ ਅਧੀਨ ਪੈਂਦੇ ਪਿੰਡ ਬਡੇਸਰਾ ਦੇ ਨੌਹਰਾ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਿੰਗਲ ਬੈਰਲ ਬੰਦੂਕ ਅਤੇ ਹਥਿਆਰ ਬਰਾਮਦ ਕਰਨ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ। ਇਹ

ਬਿਆਨ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਪਾਖਰ ਸਿੰਘ, ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.3 ਅਜਮੇਰ ਸਿੰਘ, ਪ੍ਰਖਾਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ
 ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.4 ਰਾਜ ਮੱਲ, ਦੇ ਦਸਤਖਤ ਸਨ। PW 14 ਰੂਪ ਰਾਮ, ਅਤੇ ਮਹਿਤਾਬ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ
 r PW 24 ਰਾਮ ਚੰਦਰ, ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰ, ਸਟੇਸ਼ਨ ਹਾਊਸ ਅਫਸਰ, ਥਾਣਾ ਰਾਜ
 ਹਿਸਾਰ। ਪਾਖਰ ਸਿੰਘ ਦੋਸ਼ੀ ਪੁਲਿਸ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ
 ਨੌਹਰਾ ਵਿਖੇ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਥੋਂ ਦੋ ਡਬਲ ਬੈਰਲ ਬ੍ਰੀਚ ਲੋਡਿੰਗ ਬੰਦੂਕਾਂ, ਐਕਸ - ਟੇਕ ਚੰਦ ਜੇ
 ਹਾਈਬਿਟ ਪੀ. 3 ਅਤੇ ਪੀ. 4, ਇਕ ਸਿੰਗਲ ਬੈਰਲ ਬੰਦੂਕ, ਐਕਸ ਹਾਈਬਿਟ ਪੀ. 2 ਅਤੇ ਇਕ
 ਰਾਈਫਲ ਬਰਾਮਦ ਹੋਈ। , ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਪੀ. 1, ਰਿਕਵਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ

ਐਡ ਇਸ ਬਰਾਮਦਗੀ ਨੂੰ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.7 ਸਿਵ ਦੱਤ, ਅਤੇ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.12 ਕਨੂੰਈਆ ਲਾਲ
 ਵਾਸੀ ਪਿੰਡ ਬਡੇਸਰਾ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਤਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਪਾਖਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪੁਲਿਸ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ
 ਕਰਦਿਆਂ ਪਿੰਡ ਫਰਮਾਣਾ ਤੋਂ ਬਹਾਈ ਸਿੰਘ ਦੇ ਘਰ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੇ ਪੁੱਛਣ 'ਤੇ ਕੀਤੀ।
 ਬਹਾਈ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰੋਡਿਊਸਡ ਬੰਦੂਕ, ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਪੀ. 5, 33 ਕਾਰਤੂਸਾਂ ਦੇ ਨਾਲ। ਇਨ੍ਹਾਂ
 ਹਥਿਆਰਾਂ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿਚ ਲੈ ਲਿਆ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਮ ਚੰਦਰ PW 24,
 ਸਟੇਸ਼ਨ ਹਾਊਸ ਅਫਸਰ, ਹਿਸਾਰ ਸਿਟੀ ਦੁਆਰਾ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰਨ 'ਤੇ, ਦੋਸ਼ੀ ਮਹਿਤਾਬ ਸਿੰਘ
 ਨੇ 24 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1956 ਨੂੰ, PW 5 ਮੇਘ ਸਿੰਘ ਲੰਬੜਦਾਰ, ਅਤੇ PW 6 ਬਾਵਾ ਹਰਪ੍ਰਸਾਦ
 ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਬਿਆਨ, ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਪੀ.ਕੇ. ਇਸ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਇਹ ਹੋਇਆ ਕਿ
 ਉਸਨੇ ਹਿਸਾਰ ਵਿੱਚ ਗੁਜਰੀ ਮਹਿਲ ਨਾਮਕ ਇੱਕ ਢਹਿ-ਢੇਰੀ ਥਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬੰਦੂਕ ਨੂੰ ਤਿੰਨ
 ਟੁਕੜਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦੱਬ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ।
 ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹ ਪੁਲਿਸ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰ ਕੇ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨ
 ਦੀ ਖੁਦਾਈ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬੰਦੂਕ ਨੂੰ ਕੱਢੇ 'ਚ ਲਪੇਟ ਕੇ ਤਿੰਨ ਟੁਕੜਿਆਂ 'ਚ ਤਿਆਰ
 ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ PL

30 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1956 ਨੂੰ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੂੰ ਇੱਕ ਦਰਖਾਸਤ, ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ PR/A, ਕੱਚ ਦੇ
 ਟੁਕੜਿਆਂ 'ਤੇ ਛਾਪਿਆਂ ਨਾਲ ਤੁਲਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਦੋਵਾਂ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੇ ਅੰਗੂਠੇ, ਉਂਗਲਾਂ ਅਤੇ
 ਹਥੇਲੀ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਉਸੇ ਦਿਨ, ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦਾ ਹੁਕਮ
 ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿਚ ਛਾਪੇ ਵੀ ਲਏ ਗਏ। ਰਿਕਾਰਡ ਤੋਂ ਇਹ ਸਾਹਮਣੇ
 ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ ਕਿ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਅੰਗੂਠਿਆਂ, ਉਂਗਲਾਂ ਅਤੇ ਹਥੇਲੀਆਂ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਲੈਣ
 ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਜਾਂ ਆਪਣੀ ਇੱਛਾ ਪ੍ਰਗਟਾਈ।

ਜਾਂਚ ਪੂਰੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ
 ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ

ਪ੍ਰਥਮ ਸਿੰਘ ਅਤੇ
ਮਹਿਤਾਬ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ
ਰਾਜ

ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 457/380 ਅਤੇ 411, ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਵਿਧਾਨ, ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਅਸਲਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 19(f) ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਵੱਖਰੇ ਚਲਾਨ ਦੁਆਰਾ।

ਫਿਲੌਰ ਦੇ ਫਿੰਗਰ ਪ੍ਰਿੰਟ ਮਾਹਿਰ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.21 ਦੇ ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਟੇਕ ਚੰਦ ਜੇ. ਫਤਿਹ ਚੰਦ ਨੇ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਦੇ ਅੰਗੂਠੇ, ਉਂਗਲਾਂ ਅਤੇ ਹਥੇਲੀ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨਾਂ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਸ਼ੀਸ਼ੇ ਦੇ ਪੈਨ ਅਤੇ ਫਿਲਸ ਨਾਲ ਕੀਤੀ। ਤੁਲਨਾ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਉਸਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਪਾਖਰ ਸਿੰਘ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਅੰਗੂਠੇ ਅਤੇ ਉਂਗਲਾਂ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨਾਂ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦਾ ਸੀ।

ਦੋਵਾਂ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਸਬੰਧਤ ਹਥਿਆਰਾਂ ਨੂੰ ਢੱਕਣ ਤੋਂ ਵੀ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਝੂਠਾ ਫਸਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਹੇਠਲੀਆਂ ਦੋਵੇਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉੱਪਰ ਦੋਸ਼ੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਪਾਇਆ।

ਦੋਵਾਂ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਖਿਲਾਫ ਕੇਸ ਹੁਣ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਠਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਾਖਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਤਰਫੋਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਐਚ.ਸੀ. ਸੇਠੀ ਨੇ ਦੋ ਨੁਕਤੇ ਉਠਾਏ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਉਸਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਪਾਖਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਅੰਗੂਠੇ, ਉਂਗਲੀ ਅਤੇ ਹਥੇਲੀ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 20(3) ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਬੂਤ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸ਼ੀਸ਼ੇ ਦੇ ਪੈਨ ਅਤੇ ਫਿਲਸ 'ਤੇ ਪਾਏ ਗਏ ਪ੍ਰਭਾਵ। ਉਸਦੀ ਦੂਜੀ ਦਲੀਲ ਇਸ ਦਲੀਲ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਸੀ ਕਿ ਪਾਖਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੀਆਂ ਕਥਿਤ ਖੋਜਾਂ ਸੱਚੀਆਂ ਨਹੀਂ ਸਨ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 27 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦੀਆਂ ਸਨ।

ਦੋਸ਼ੀ ਮਹਿਤਾਬ ਸਿੰਘ ਦੇ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਐਚ.ਐਸ. ਦੁਆਬੀਆ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸਦੇ ਮੁਵੱਕਿਲ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੀ ਬਰਾਮਦਗੀ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 27 ਦੁਆਰਾ ਵਸੂਲੀ ਦੇ ਕਥਿਤ ਢੰਗ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਐਡ ਸੀਰੀਏਟਿਮ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਨੂੰ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹਾਂ। ਸੀਵਿਥਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 20(3) ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਵੰਸ਼ ਦੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਨਿਆਂ ਸ਼ਾਸਤਰ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਕੋਲਰਿਜ, ਜੇ. ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਆਰ. ਵੀ. ਸਕਾਟਜ਼ ਡੀਅਰਸਲ, ਐਡ ਬੀ, 47 'ਤੇ p. 61, ਹੈ-
 ਪ੍ਰਥਮ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਮਹਿਤਾਬ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਟੇਕ ਚੰਦ ਜੇ.

"ਸਾਡੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਅਧਿਕਤਮ ਅਧਿਕਤਮ, ਜਿੰਨਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਲਗਭਗ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਾਂਗ ਸਮਝਦਾਰ ਹੈ।"

ਸਾਬਕਾ ਭਾਗ *Symes* 11 ਵੇਸ ਵਿੱਚ ਲਾਰਡ ਐਲਡਨ। 521, 'ਤੇ ਪੀ. 525 ਨੇ ਕਿਹਾ-

"ਇਹ ਤਜਵੀਜ਼ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ ਹੈ।"

ਸਵੈ-ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਸੰਬੰਧੀ ਨਿਯਮ ਦਾ ਇੱਕ ਲੰਮਾ ਅਤੇ ਚੈਕਵਰਡ ਇਤਿਹਾਸ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਮੱਧਯੁੱਗੀ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਇਤਿਹਾਸਕ ਝੜਪਾਂ ਅਤੇ ਕੜਵੱਲਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਉਭਰਿਆ ਹੈ। ਆਮ ਕਨੂੰਨ ਵਿੱਚ, ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਛੋਟ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਸੋਲ੍ਹਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਅੰਤ ਤੱਕ ਆਪਣੇ ਵਿਰੁੱਧ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦਾ ਜਵਾਬ ਸਹੁੰ 'ਤੇ ਦੇਣਾ ਪੈਂਦਾ ਸੀ। ਪੁੱਛ-ਗਿੱਛ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਜੋ ਉਸ ਸਮੇਂ ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਿੱਚ <ਹੋਲਡ-ਸਵੇਅ ਦਾ ਦਬਦਬਾ ਸੀ, ਹੁਣ ਤੱਕ ਯੂਰਪ ਦੇ ਮਹਾਂਦੀਪ ਵਿੱਚ ਕਾਇਮ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਅੱਜ ਵੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮੁਕੱਦਮਾ ਅਜੇ ਵੀ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਤੋਂ ਸਖ਼ਤ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਚਰਚ ਦੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਹੜੱਪਣ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਲਈ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਲੰਬੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਨੇ ਅਧਿਕਤਮ "ਨੇਮੋ ਟੈਨੇਚਰ ਸੀਪ ਸਮ ਇਲਜ਼ਾਮ" ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਅਗਵਾਈ ਦਿੱਤੀ, ਜੋ ਕਿ ਕਲੀਅਰ ਬਨਾਮ ਕੁਲੀਅਰ (1) ਵਿੱਚ 1590 ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕੈਦੀ ਤੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਥਾ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈ

"(1) 78 EK (KB)-4571 "

ਪ੍ਰਥਮ ਸਿੰਘ ਅਤੇ
ਮਹਿਤਾਬ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ
ਰਾਜ

ਟੇਕ ਚੰਦ ਜੇ.

1678 ਦੀ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਅਤੇ ਸਵੈ-ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਦਾਲਤਾਂ ਤੋਂ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤਾਂ ਤੱਕ ਵਧਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਧਿਰਾਂ ਅਤੇ ਗਵਾਹਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ^{ਸੀ}। ਇਸ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੋਈ ਵੀ ਗਵਾਹ ਜਾਂ ਧਿਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਜਾਂ ਕੋਈ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧਿਕ ਦੋਸ਼ ਜਾਂ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ ਦੀ ਹੈ। ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਿੱਚ, ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਵਿਧਾਨਿਕ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, — ਐਵੀਡੈਂਸ ਐਕਟ, 1851 ਦੀ ਧਾਰਾ 3, ਅਤੇ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਈਵੀ ਡੋਸ ਐਕਟ, 1898 ਦੀ ਧਾਰਾ 1 ਦੁਆਰਾ ।

ਸੰਘੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਪੰਜਵੇਂ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਕਈ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਇਹ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ-

“ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ* ** ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ

ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਵਿਰੁੱਧ ਗਵਾਹ ਬਣਨ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਹੋਣਾ,*

ਇਹ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਛੋਟ ਇਸ ਦੀਆਂ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸੀਮਾਵਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਤੇ ਹਰ ਮਜ਼ਬੂਰੀ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਪ੍ਰਸੰਸਾ ਦੀ ਮਜ਼ਬੂਰੀ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਹੈ।

"ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਗਵਾਹ ਵਜੋਂ ਉਸਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੁਆਰਾ ਮੰਗੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਖੁਲਾਸੇ ਤੋਂ ਬਚਾਉਂਦਾ ਹੈ।" (ਐਵੀਡੈਂਸ ਵਾਲੀਅਮ VIII, ਸੈਕਸ਼ਨ 2263, ਪੰਨਾ 363 'ਤੇ ਵਿਗ ਹੋਰ ਦੇਖੋ ।)

ਦੱਸਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਮਨਾਹੀ ਮਜ਼ਬੂਰੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ। ਉਡਲ ਬਨਾਮ ਵਾਲਟਨ (1) ਵਿੱਚ ਐਲਡਰਸਨ, ਬੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇੱਕ ਆਦਮੀ "ਆਪਣੇ ਜੁਰਮ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਮਜ਼ਬੂਰ ਨਹੀਂ ਹੈ", ਉਸਨੂੰ ਆਪਣੇ ਦੋਸ਼ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਦੇਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਪਰ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਰ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, - ਯੂਐਸ ਬਨਾਮ ਮੋਨੀਆ * ਦੁਆਰਾ

(2) . ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਬੁਲਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ, ਲਾਭ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ

(1) 153 ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਰਿਪੋਰਟਾਂ (ਐਕਸ. ਡੀ.) 471.

(2) 317 US 424 (427)।

ਮੁਆਫ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ - ਵੀ. ਐੱਸ., ਬਨਾਮ ਮਰਡੋਕ (1); ਅਤੇ ਰਾਜ ਪਾਖਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਡਕੰਨ (2)। ਵਲੰਟੀਅਰ ਮਹਿਤਾਬ ਵਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਬੂਤ, ਕਾਨੂੰਨੀ ਪਾਬੰਦੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਅਣਦੇਖੀ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਇੱਕ ਬਿਆਨ ^{sta}* « ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਅਯੋਗ ਨਹੀਂ ਬਣਾਏਗਾ। ਰਾਣੀਕ 7 ਜੇ ਬਨਾਮ ਕੂਟੇ (3)। ਇਸਤਰਾਸਾ ਪੱਖ ਤੋਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਇਮਿਊਨਿਟੀ ਦੀ ਇੱਕ ਸ਼ਰਤ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਵੈ-ਦੋਸ਼ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਹੇਠਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਕੇਸ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੜਾਅ 'ਤੇ, ਦੋਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸਵੈ-ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਨੂੰ ਮੁਆਫ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, - _r- ਰਾਮ ਸਰੂਪ ਵੀ. ਰਾਜ (4), ਅਤੇ ਸੂਬੇਦਾਰ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਵਿੱਚ (5)।

ਅਗਲਾ ਸਵਾਲ ਜੋ ਜਾਂਚ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਉਂਗਲਾਂ ਅਤੇ ਹਥੇਲੀ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਲੈਣ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਵਿਗਮੋਰ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ-

“ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਣ ਲਈ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਨੂੰ ਇਸਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਦੇਣ ਦਾ ਸੰਕਲਪ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਲਈ ਤਰਕਸੰਗਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਅਨੁਵਾਹ ਇਸਦੀ ਪੂਜਾ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। * * * ਇਤਿਹਾਸਕ ਤੱਥ, ਠੋਸ ਤਰਕ ਅਤੇ ਠੋਸ ਨੀਤੀ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਰੱਖਣ ਲਈ ਇਕਜੁੱਟ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਵਿਗਮੋਰ ਔਨ ਈਵੀ ਡੋਸ, ਵਾਲੀਅਮ VIII, ਸੈਕਸ਼ਨ 2251, ਸਫੇ 317—319 ਦੇਖੋ।

ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਰੋਕ ਦਾ ਅਸਲ ਦਾਇਰਾ ਮੇਰੇ ਲਈ ਜ਼ਬਾਨੀ ਜਾਂ ਲਿਖਤੀ ਗਵਾਹੀ ਦੇਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਮਜ਼ਬੂਰੀ ਨੂੰ ਮਨ੍ਹਾ ਕਰਨਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਜੋ ਮਨਾਹੀ ਹੈ ਉਹ ਹੈ ਜ਼ਬਾਨੀ ਬਿਆਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਪ੍ਰਸੰਸਾ ਪੱਤਰ ਦੇ ਲਿਖਤੀ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੁਆਰਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਤਾਕਤ ਦੀ ਵਰਤੋਂ। The

~ (!) 284 US 141 ('148).

(2) (1906) 4 ਵਕੀਲ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਐਨੋਟੇਟਿਡ 1144 (1151)।

(3) 1873 LRPC 599

(4) ਏਆਈਆਰ 1958 ਸਾਰੇ. 119.

(5) ਏਆਈਆਰ 1957 ਸਾਰੇ. 396.

ਪ੍ਰਥਮ ਸਿੰਘ ਅਤੇ
ਮਹਿਤਾਬ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ
ਰਾਜ

ਟੇਕ ਚੰਦ ਜੇ.

ਖ਼ਤਰਾ, ਰੋਕਥਾਮ ਜਿਸ ਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਕਲਪਨਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਇੱਛਾ ਸ਼ਕਤੀ ਵਿੱਚ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਸਨੂੰ ਗਵਾਹ ਵਜੋਂ ਬਿਆਨ ਦੇਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਸਿਧਾਂਤ ਗਵਾਹ ਵਜੋਂ ਖੁਲਾਸੇ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਹੈ। ਸੱਚਾਈ ਨੂੰ ਖੋਖਲਾ ਹੋਣ ਦਾ ਖ਼ਤਰਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਟੈਸਟੀ - ਮੋਨੀਅਲ ਕਥਨਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸਹਾਰਾ ਲੈਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਸੱਟ ਲੱਗਣ ਜਾਂ ਬੇਲੋੜੀ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀ ਤੋਂ ਬਚਾ ਕੇ ਨਿਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸਬੂਤ ਦੇ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਆਉਣ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਨੀਤੀ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ। ਪਰ ਸੱਚਾਈ ਨੂੰ ਖ਼ਤਰਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਜਿੱਥੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੌਰਾਨ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਬੂਤਾਂ ਨਾਲ ਤੁਲਨਾ ਕਰਨ ਲਈ, ਸਰੀਰ ਦੀ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਜਾਂ ਇਸ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਛਾਣ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਅਣਚਾਹੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਉਂਗਲਾਂ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਲਏ ਗਏ ਹਨ, ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਕਿਸੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਛੱਡੇ ਗਏ ਉਂਗਲਾਂ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨਾਂ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨਾਂ ਨਾਲ ਕਰਨ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਜਿੱਥੇ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਕੋਈ ਤਬਦੀਲੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ।

ਮਜ਼ਬੂਰੀ ਬਲ ਜਾਂ ਤਾਕਤ ਦੀ ਧਮਕੀ ਨੂੰ ਵਿਗਾੜ ਕੇ ਖ਼ਤਰੇ ਵਿੱਚ ਪਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ

ਵੇਕਲ ਜਾਂ ਲਿਖਤੀ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦਬਾਅ ਲਿਆਉਣਾ। ਮਜ਼ਬੂਰੀ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਗਵਾਹ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਨੂੰ ਸੱਚ ਤੋਂ ਭਟਕਾਉਣ ਲਈ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਅਜਿਹੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੁਆਰਾ ਉਸਦੇ ਸਰੀਰ 'ਤੇ ਦਾਗ ਜਾਂ ਰੇਖਾਵਾਂ ਜਾਂ ਉਸਦੀ ਸਰੀਰਕਤਾ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਤਬਦੀਲੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਪਛਾਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਕਿਸੇ ਗਵਾਹ ਨੂੰ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋਣ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਚਿਹਰਾ ਦਿਖਾਉਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕਰਨ ਦੁਆਰਾ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਛੋਟ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ। ਉਸਨੂੰ ਉਸਦੀ ਪਛਾਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਕਹਾਣੀ ਦੇ ਦਾਗ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਉਂਗਲਾਂ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ, ਪੈਰਾਂ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ, ਹਥੇਲੀ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ, ਦੋਸ਼ੀ ਦੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ, ਜੁਰਮ ਵਾਲੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਮਿਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨਾਲ ਤੁਲਨਾ ਕਰਨ ਲਈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰੋਬੇਟਿਵ ਚਰਿੱਤਰ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਗੁਆਉਂਦੇ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਅਣਜਾਣੇ ਜਾਂ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੋਣ। ਸਿਧਾਂਤਕ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਪਛਾਣ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਰੀਰ ਦੀ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈਣਾ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਅਜਿਹਾ ਕਰਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਦੇਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

Y

ਝੂਠੀ ਗਵਾਹੀ. ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਉਹ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਗਵਾਹੀ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਅਤੇ ਜੇ ਭੌਤਿਕ ਤੱਥ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਉਹ ਆਪਣੇ ਲਈ ਬੋਲਦੇ ਹਨ। ਨਾ ਤਾਂ ਡਰ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਮੀਦ, ਨਾ ਹੀ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਤਾਲਮੇਲ ਉਂਗਲਾਂ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨਾਂ ਜਾਂ ਹੋਰ ਸਰੀਰਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਫ਼ਰਕ ਪਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਅਸਲ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨਗੇ ਜਿਸ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਏ ਗਏ ਹਨ, ਜਾਂ ਦਾਗ ਜਾਂ ਹੋਰ ਨਿਸ਼ਾਨ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ

ਪ੍ਰਥਮ ਸਿੰਘ ਅਤੇ
ਮਹਿਤਾਬ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ
ਰਾਜ

ਟੇਕ ਚੰਦ ਜੇ.

ਸਟੇਟ ਬਨਾਮ ਅਹ ਚੂਏ (1), ਪੰਨਾ 532 'ਤੇ, ਸਵਾਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਕੋਈ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਆਪਣੇ ਵਿਅਕਤੀ 'ਤੇ ਕੁਝ ਟੈਟੂ ਚਿੰਨ੍ਹ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਕਰਨ 'ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੱਜ ਹਾਵਲੇ ਨੇ ਕਿਹਾ-

“ਹਰ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਸੱਚਾਈ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਰਾਜ ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਿਰੁੱਧ ਗਵਾਹ ਬਣਨ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਮਨ੍ਹਾ ਕਰਦਾ ਹੈ , ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ, ਉਮੀਦ ਦੀ ਚਾਪਲੂਸੀ ਜਾਂ ਡਰ ਦੀ ਸੂਝ ਨਾਲ, ਝੂਠੀ ਹੁੱਡ ਦੱਸਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਰੈਕ ਜਾਂ ਤਸੱਦਦ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ 'ਆਪਣੇ ਵਿਰੁੱਧ ਗਵਾਹ ਬਣਨ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਕਾਰਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਇੱਕ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੇ ਡਾਂਟ ਨੂੰ, ਅਪਰਾਧਿਕ ਮੁਕੱਦਮੇ 'ਤੇ, ਆਪਣੀ ਬਾਂਹ ਨੰਗੀ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕਰਨ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਤਾਕੀਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਿਊਰੀ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ, ਤਾਂ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਕੀ ਉਸ 'ਤੇ ਛਾਪਿਆ ਹੋਇਆ ਕੋਈ ਖਾਸ ਨਿਸ਼ਾਨ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਅਜਿਹੀ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ, ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੇ ਸੁਭਾਅ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਝੂਠ ਵੱਲ ਲੈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਇਸਦਾ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਉਦੇਸ਼ ਸੱਚ ਦੀ ਖੋਜ ਕਰਨਾ ਹੈ; ਅਤੇ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਸਾਡੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਨਿਰਮਾਤਾਵਾਂ ਦੀ ਸਿਆਣਪ 'ਤੇ ਇੱਕ ਦੁਖਦਾਈ ਟਿੱਪਣੀ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਣ ਨਾਲ

(1) 33 ਅਮਰੀਕੀ ਰਿਪੋਰਟਾਂ 530.

ਪ੍ਰਥਮ ਸਿੰਘ ਅਤੇ
ਮਹਿਤਾਬ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ
ਰਾਜ

ਸੱਚਾਈ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਂਚ ਦੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵੀ
ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਟੇਕ ਚੰਦ, ਜੇ. ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਵਿਗਮੋਰ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ-

L

2263) ਇਸ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਨਿਰੀਖਣ
ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਗਵਾਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਰੀਰਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ
ਨਿੱਜੀ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ
lege, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਦੇਸ਼ੀ ਨੂੰ ਗਵਾਹ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਬੁਲਾਉਂਦੀ; ਭਾਵ,
ਉਸ ਦੇ ਉੱਤੇ
ਪ੍ਰਸੰਸਾ ਪੱਤਰ. ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕਈ ਵਾਰ
ਮਾਸਪੇਸ਼ੀ ਕਿਰਿਆ ਦੀ ਕਸਰਤ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ - ਜਿਵੇਂ
ਕਿ ਉਹ
js.iff ਨੇ ਆਪਣੀ ਜੁੱਤੀ ਲਾਹ ਲਈ ਜਾਂ ਆਪਣੀ ਆਸਤੀਨ ਨੂੰ ਰੋਲ
ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ - ਬੇਲੋੜਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਸਾਰੀਆਂ ਸਰੀਰਕ
ਕਿਰਿਆਵਾਂ ਪ੍ਰਸੰਸਾ ਪੱਤਰਾਂ ਦੇ ਸਮਾਨਾਰਥੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀਆਂ; ਕਿਉਂਕਿ,
ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ (ਪੂਰਵ, ਸੈਕਸ਼ਨ 2263),
ਇਕੱਲੀ ਮਜ਼ਬੂਰੀ ਹੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਤੱਤ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ,
ਪਰ ਪ੍ਰਸੰਸਾਤਮਕ ਮਜ਼ਬੂਰੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨਾਲ ਦੇਸ਼ੀ ਤੋਂ ਜੋ
ਕੁਝ ਹਾਸਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਉਸ ਦੇ ਸਰੀਰ ਬਾਰੇ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਉਸ ਦੇ
ਸਰੀਰ ਬਾਰੇ ਗਵਾਹੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿਸੇ ਲਿਖਤੀ ਜਾਂ ਜੁਬਾਨੀ ਸੰਚਾਰ
ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ, ਜਿਸ ਉੱਤੇ
ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਉਸਦੀ ਚੇਤਨਾ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨ ਲਈ ਉਸਦੇ
ਮਨ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨਿਰਭਰਤਾ ਰੱਖੀ ਜਾਣੀ ਹੈ, ਉਸ
ਉੱਤੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਮੰਗ ਇੱਕ ਗਵਾਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇੱਕ।" (ਵੀਡ
ਵਿਗਮੋਰ ਐਂਡ ਐਵੀਡੈਂਸ, ਸੈਕਸ਼ਨ 2265, ਸਫ਼ਾ 375, ਵਾਲੀਅਮ
VIII)।

ਹੋਲਟ ਬਨਾਮ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ (1) ਵਿੱਚ ਜਸਟਿਸ ਹੋਮਜ਼ ਨੇ ਕਿਹਾ-

ਪੰਜਵੇਂ ਸੋਧ ਦੇ ਇੱਕ ਵਾਧੂ ਅਸਾਧਾਰਣ ਐਕਸਟੈਂਸ਼ਨ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ।
ਇੱਕ ਸਵਾਲ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਕਿ ਕੀ (1) 218 US 245 at "p. 252." "

ਇੱਕ ਬਲਾਊਜ਼ ਕੈਦੀ ਦਾ ਸੀ। ਇੱਕ ਗਵਾਹ ਨੇ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਕੈਦੀ ਨੇ ਇਸਨੂੰ ਪਾਇਆ ਅਤੇ ਇਹ ਉਸਨੂੰ ਫਿੱਟ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਤਰਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਅਜਿਹਾ ਉਸੇ ਦਬਾਅ ਹੇਠ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਉਸਦੇ ਬਿਆਨਾਂ ਨੂੰ ਅਯੋਗ ਬਣਾਇਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਇਸ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਇੱਕ ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਿਰੁੱਧ ਗਵਾਹੀ ਦੇਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕਰਨ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਉਸ ਤੋਂ ਸੰਚਾਰ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਰੀਰਕ ਜਾਂ ਨੈਤਿਕ ਮਜ਼ਬੂਰੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਉਸਦੇ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣਾ ਜਦੋਂ ਇਹ ਸਮੱਗਰੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸਿਧਾਂਤਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਜਿਊਰੀ ਨੂੰ ਕੈਦੀ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਤੁਲਨਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਮਨ੍ਹਾ ਕਰੇਗਾ

' ਸਬੂਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਫੋਟੋ ਦੇ ਨਾਲ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ।

ਵਿਲਿਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ - *

“ਕੀ ਫਿੰਗਰ ਪ੍ਰਿੰਟ ਲੈਣਾ ਸਵੈ-ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ? ਇਹ ਸਵਾਲ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰ ਗਿਆ ਜਾਪਦਾ ਹੈ . ਦੋਸ਼ੀ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਵਰਤਦਾ ਜਾਂ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਗਵਾਹੀ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ। ਉਹ ਪੈਸਿਵ ਹੈ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਸਰੀਰ ਬਾਰੇ ਗਵਾਹੀ ਨਹੀਂ ਦੇ ਰਿਹਾ, ਸਗੋਂ ਆਪਣਾ ਸਰੀਰ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹੈ।” (ਵਿਲਿਸ ਦੁਆਰਾ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਕਾਨੂੰਨ, ਪੰਨਾ 522)।

ਅੰਡਰਹਿੱਲ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ-

“ਫਿੰਗਰ ਪ੍ਰਿੰਟ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਦਿੱਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਪਰਿਵਰਤਨਸ਼ੀਲ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਵੈ-ਇੱਛਾ ਨਾਲ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਪ੍ਰਿੰਟਸ ਦੇ ਸਬੂਤ ਵਿੱਚ ਵਰਤੋਂ ਸਵੈ- ਇਰਾਦ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੂੰ ਇਹ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਪ੍ਰਿੰਟਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ

ਪਾਖਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ
ਮਹਿਤਾਬ ਸਿੰਘ ਵੀ.

ਰਾਜ

ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੂੰ ਕਾਗਜ਼ ਦੀ ਇੱਕ ਸ਼ੀਟ 'ਤੇ ਉਸਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਇਹ ਤੇ ਅਸਾਨਕ ਉਹ ਨੂੰ ਕਾਗਜ਼ ਤੀਤਾ ਦੀ ਸ਼ੀਟ 'ਤੇ ਛਾਪਦਾ ਹੈ। ਇਹੀ ਗੱਲ ਹੈ

ਟੇਕ ਚੰਦ, ਜੇ.

ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਲਏ ਜਾਂ ਅਣਇੱਛਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਏ ਗਏ ਪ੍ਰਿੰਟਸ ਬਾਰੇ ਸੱਚ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਪ੍ਰਿੰਟਸ ਅਜੇ ਵੀ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਵਰਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਅੰਡਰਹਿਲਜ਼ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਐਵੀਡੈਂਸ, 1956 ਐਡੀਸ਼ਨ ਦੇਖੋ / ਖੰਡ 1, ਧਾਰਾ 144, ਪੰਨਾ 270-271. ਯੂਐਸਏ ਬਨਾਮ ਮੋਰਟਿਮਰ ਕੈਲੀ (1) ਵੀ ਦੇਖੋ।

ਇਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਸਵੈ-ਅਪਰਾਧ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਜਦੋਂ ਉਸਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਸਰੀਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਂ ਉਸਦੇ ਵਿੰਗਰ ਪ੍ਰਿੰਟਸ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ ਲੈਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, - ਵਿਦ ਪੀਪਲ ਬਨਾਮ ਸੈਲੋ। (2)।

ਲੋਕ ਬਨਾਮ ਟੋਟਨ (3) ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਚੋਰੀ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ, ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ, ਚੋਰੀ ਦੇ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਮਿਲੇ ਜੁੱਤੀਆਂ ਨਾਲ ਅੱਡੀ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਕਰਨ ਲਈ, ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦੀ ਪਤਨੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਨੋਵਾਕ ਬਨਾਮ ਡਿਸਟ੍ਰਿਕਟ ਆਫ ਕੋਲੰਬੀਆ (4) ਵਿੱਚ, ਡੀ ਫੈਡੋਟ ਨੂੰ ਸ਼ਰਾਬ ਦੇ ਨਸ਼ੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਆਟੋਮੋਬਾਈਲ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ ਉਸ ਤੋਂ ਲਏ ਗਏ ਪਿਸ਼ਾਬ ਦੇ ਨਮੂਨੇ ਦੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਨੂੰ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਨਾਲ ਉਸ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਅਲਕੋਹਲ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਲੱਭਣ ਲਈ ਇੱਕ ਆਟੋਮੋਬਾਈਲ ਦੇ ਡਰਾਈਵਰ ਤੋਂ ਖੂਨ ਦੇ ਨਮੂਨੇ ਲੈਣ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਗਵਾਹੀ ਦੇਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, - ਲੋਕ ਬਨਾਮ ਟੱਕਰ (5), ਅਤੇ ਰਾਜ v. ਕ੍ਰਾਮ (2)।

- (1) 83 ALR ਪੰਨਾ 122.
- (2) 165 ਨਿਊਯਾਰਕ ਸਪਲੀਸਟ 915.
- (3) 38 ਉੱਤਰ ਪੂਰਬੀ ਰਿਪੋਰਟਰ 1.
- (4) 49 ਅਟਲਾਂਟਿਕ ਰਿਪੋਰਟਰ (2 ਡੀ) 88.
- (5) 198 ਪੈਸੀਫਿਕ ਰਿਪੋਰਟਰ (2d) 940 (946-947)
- (6) 164 952

ਬਨਾਮ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ (1) ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲ ਦੀ ਸਰਕਟ ਕੋਰਟ ਨੇ
ਦੇਖਿਆ-

ਪ੍ਰਖਾਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ
ਮਹਿਤਾਬ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ
ਰਾਜ

"ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਕਿਸੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਿਰੁੱਧ ਗਵਾਹ
ਬਣਨ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕਰਨ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਉਸ ਤੋਂ ਸੰਚਾਰ ਵਸੂਲਣ ^{ਟੈਕ ਚੰਦ ਜੋ}
ਲਈ ਸਰੀਰਕ ਜਾਂ ਨੈਤਿਕ ਮਜ਼ਬੂਰੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਹੈ,
ਨਾ ਕਿ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਉਸਦੇ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣਾ ਜਦੋਂ ਇਹ ਸਮੱਗਰੀ ਹੋ ਸਕਦੀ
ਹੈ।"

ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਿੱਚ, 1952 ਦੇ ਜੇਲ੍ਹ ਐਕਟ (15 ਅਤੇ 16 ਜੀਓ. 6 ਅਤੇ 1 ਐਲੀਜ਼. 2) ਦੀ ਧਾਰਾ
16 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਰਾਜ ਦੀ ਸੀਕਰੇਟ ਟੈਰੀ ਕੈਦੀਆਂ ਦੇ ਮਾਪਣ ਅਤੇ ਫੋਟੋਆਂ ਖਿੱਚਣ ਲਈ ਨਿਯਮ ਬਣਾ
ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸਰੀਰ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹਿੱਸਿਆਂ ਦੇ ਮਾਪ ਅਤੇ ਹਰ ਦਾਗ ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਨਿਸ਼ਾਨਾਂ ਦੇ ਵਰਣਨ
ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਉਂਗਲਾਂ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਲਏ ਜਾਣੇ ਹਨ। ਜੇ ਕੋਈ ਕੈਦੀ ਆਪਣੀਆਂ ਫੋਟੋਆਂ ਅਤੇ ਫਿੰਗਰ ਪ੍ਰਿੰਟ
ਲੈਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਵਾਜ਼ਬ ਤਾਕਤ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ,
— ਹਾਲਸਬਰੀਜ਼ ਲਾਅਜ਼ ਇੰਗਲੈਂਡ, ਦੂਜਾ ਐਡੀਸ਼ਨ, ਵਾਲੀਅਮ 26, ਪੰਨਾ 175 ਦੁਆਰਾ /

ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ, 1920 ਦੇ ਕੈਦੀਆਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਐਕਟ 33 ਦੀ ਧਾਰਾ 5, ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ-

“ਜੇ ਕੋਈ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ, ਕੋਡ ਆਫ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ,
1898 ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਜਾਂਚ ਜਾਂ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ, ਕਿਸੇ
ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਮਾਪ ਜਾਂ ਫੋਟੋ ਖਿੱਚਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣ ਲਈ
ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣਾ ਉਚਿਤ ਹੈ, ਉਹ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ
ਸਕਦਾ ਹੈ।, ਅਤੇ ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸ ਨਾਲ
ਆਰਡਰ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਾਂ ਆਰਡਰ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ
ਗਏ ਸਮੇਂ ਅਤੇ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇੱਕ ਪੁਲਿਸ
ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੇਸ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਉਸਦੇ ਮਾਪ ਜਾਂ
ਫੋਟੋ ਗ੍ਰਾਫ ਲੈਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਵੇਗਾ:

ਬਸਰਤੇ ਕਿ (3) 151 ਫੈਡਰਲ ਰਿਪੋਰਟਰ (2 ਡੀ) 512 (513/

ਪ੍ਰਥਮ ਸਿੰਘ ਅਤੇ
ਮਹਿਤਾਬ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ
ਰਾਜ

ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੁਆਰਾ: ਬਸ਼ਰਤੇ, ਅੱਗੇ, ਕਿ ਇਸ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਹੁਕਮ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਜਾਂਚ ਜਾਂ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ * ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ/ j

ਟੇਕ ਚੰਦ ਜੇ.

ਇਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 6 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਵਿਰੋਧ ਜਾਂ ਇਨਕਾਰ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਮਾਪ ਜਾਂ ਫੋਟੋ ਲੈਣ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਰੇ ਲੋੜੀਂਦੇ ਸਾਧਨਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਵਿਰੋਧ ਜਾਂ < I ਮਾਪ ਜਾਂ ਫੋਟੋ ਲੈਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨਾ ਵੀ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 186 ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਜੁਰਮ ਹੈ। "ਮਾਪ" ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਉਂਗਲਾਂ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਅਤੇ ਪੈਰਾਂ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਛਾਪਣ ਲਈ। ਦਬਾਅ

ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 20(3) ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਕੋਈਆਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਰੰਕਤ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਮੰਨਾਂ। ਮੈਨੂੰ ਪ੍ਰਸੰਸਾ ਪੱਤਰ ਦੀ ਮਜ਼ਬੂਰੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਗਾਰੰਟੀ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਅਪਰਾਧਿਕ ਨਿਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਅਤਿੱਕਾ ਪਾਉਣ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਏਗਾ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪਹੁੰਚਣ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਸੱਚ। ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪਛਾਣ ਦੇ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਫਿੰਗਰ ਪ੍ਰਿੰਟਸ ਨੂੰ ਛੱਡਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜਿੱਥੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਮਾਪ ਕੇ ਜਾਂ ਫੋਟੋਆਂ ਖਿੱਚ ਕੇ, ਉਸਦੇ ਕੱਪੜੇ ਉਤਾਰ ਕੇ ਜਾਂ ਬਦਲ ਕੇ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣਾ ਜਾਂ ਰੋਕਣਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਸ਼ਨਾਖਤ ਲਈ ਜੁੱਤੀਆਂ ਜਾਂ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਉਸਦੇ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਹਿਲਾਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪਾਗਲਪਨ, ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਵੱਖ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਛੂਤ ਵਾਲੀ ਬਿਮਾਰੀ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਸਹਿਮਤੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਡਾਕਟਰੀ ਜਾਂਚ। * ਜਾਂ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਿਮਾਰੀ, ਪਿਤਰਤਾ ਜਾਂ ਖੂਨ ਦੀ ਜਾਂਚ ਜਾਂ ਪਿਸ਼ਾਬ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਖੂਨ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨਾ

ਅਲਕੋਹਲ ਵਾਲੀ ਸਮੱਗਰੀ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣਾ, ਜਾਂ ਪਛਾਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਪ੍ਰਥਮ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਦਾਗ ਜਾਂ ਹੋਰ ਸਰੀਰਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣਾ, ਜਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਜਾਂ ਮਹਿਤਾਬ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਨਿਰਦੋਸ਼ਤਾ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਸਹਿਯੋਗ ਦੀ ਲੋੜ ਵਾਲੀ ਹੋਰ ਰਾਜ ਵਿਗਿਆਨਕ ਸਹਾਇਤਾ, ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਪਾਬੰਦੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਦੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਨਿਰਮਾਤਾਵਾਂ ਦਾ ਟੇਕ ਚੰਦ ਜੇ. ਇਰਾਦਾ। ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਦੀ ਦਲੀਲ, ਜੇਕਰ ਸਹੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇੱਕ ਡਾਕਟਰ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਲੈਣ ਤੋਂ ਰੋਕੇਗੀ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਕੀ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਉਹ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਵਿਆਖਿਆ ਦਾ ਨਤੀਜਾ, ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਵਿਗਮੋਰ ਦੁਆਰਾ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ: -

ਇਹਨਾਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਤੋਂ ਪਰੇ ਵਧਾਇਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਸਖਤ

<i * </i>

ਗਵਾਹੀ ਦੇ ਦਰਜੇ ਦੀ ਬਜਾਏ ਪ੍ਰੋਟੈਕਟ ਕੀਤਾ - ਜੇਕਰ, ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਇਸਨੇ ਨਾ ਸਿਰਫ ਉਸਦੇ ਆਪਣੇ ਵੇਕਲ ਵਾਕਾਂ ਦੇ ਸਰੀਰਕ ਨਿਯੰਤਰਣ ਲਈ, ਬਲਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਉਸਦੇ ਸਰੀਰਕ ਨਿਯੰਤਰਣ ਲਈ ਵੀ ਅਟੱਲਤਾ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਇੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ ਆਪਣੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਸਾਰੇ ਸਾਧਨਾਂ ਅਤੇ ਸੰਕੇਤਾਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਬੰਦ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਨੂੰ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਉਖਾੜ ਕੇ ਅਤੇ ਮਜਬੂਰ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਲੇਖਾਂ ਦਾ ਸਰ ਰੈਂਡਰ,—ਇੱਕ ਸਪਸ਼ਟ 'ਰੀਡਕਸ਼ਨ ਐਂਡ ਐਬਸਰਡਮ' (ਵੀਡ ਵਿਗਮੋਰ ਐਂਡ ਐਵੀਡੈਂਸ, ਵਾਲੀਅਮ VIII, ਸੈਕਸ਼ਨ 2263, ਸਫ਼ਾ 363)।

ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ, ਜੇਕਰ ਇਸਦੇ ਕਾਰਨ ਯੋਗ ਦਾਇਰੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਵਧਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸਦਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਮੈਂ ਉਹ ਸਭ ਕੁਝ ਮੰਨ ਲਵਾਂ ਜੋ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ

ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪਾਖਰ ਸਿੰਘ, ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ ' ਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਇਰਾਦੇ ਅਤੇ ਨਿਆਂ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਵਾਲਾ ਹੋਵੇਗਾ।

ਰਾਜ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ.

ਟੇਕ ਚੰਦ, ਜੇ.

ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੇ ਹਨ। ਮੋਹਰੀ ਅਥਾਰਟੀ ਐਮ ਪੀ ਸ਼ਰਮਾ ਬਨਾਮ ਸਤੀਸ਼ ਚੰਦਰ (1) ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦਾ ਇੱਕ ਫੈਸਲਾ ਹੈ, ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇੱਕ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਸਨ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 138, ਕੰਪਨੀ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਯੁਕਤ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ. , ਨੇ ਸੰਕੇਤ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਤੋਂ ਹੀ ਇੱਕ ਸੰਗਠਿਤ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਫੰਡਾਂ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਅਤੇ ਉਗਰਾਹੀ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਕਾਫੀ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਣ ਦੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰਨ, ਅਤੇ ਝੂਠੇ ਖਾਤੇ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਕੇ ਸ਼ੇਅਰਧਾਰਕਾਂ ਤੋਂ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਅਸਲ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਛੁਪਾਉਣ ਲਈ ਅਤੇ ਬੈਲੇਂਸ ਸ਼ੀਟਾਂ। ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਉਸ ਸੂਚਨਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਜੋ ਕਿ ਪਹਿਲੀ ਸੂਚਨਾ ਰਿਪੋਰਟ ਵਜੋਂ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਨੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲਈ ਵਾਰੰਟ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਧਾਰਾ 96, ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਕੋਡ ਦੇ ਤਹਿਤ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੂੰ ਦਰਖਾਸਤ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤੇ ਅਤੇ 34 ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਇੱਕੋ ਸਮੇਂ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲਈ ਵਾਰੰਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ। ਤਲਾਸ਼ੀ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਰਿਕਾਰਡ ਜ਼ਬਤ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਉਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 32 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨ ਪੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ ਕਿ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲਈ ਵਾਰੰਟ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਅਤੇ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਇਹ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਖੋਜ ਦੋਸ਼ੀ ਤੋਂ ਦੋਸ਼ਪੂਰਨ ਸਬੂਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਸੀ ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 20(3) ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਉਠਾਈ ਗਈ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਦਾ ਕੋਈ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(1) ਏਆਈਆਰ 1954 ਐਸਸੀ 300.

ਭਾਰਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਇਸ ਧਾਰਨਾ ਲਈ ਕਿ ਇੱਕ ਖੋਜ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵਸਤੂ ਜਾਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿਚ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਜ਼ਬਰੀ ਉਤਪਾਦਨ ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ '®.

7136 ਸਟੇਟ ਈ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਟੈਕ ਚੰਦ ਜੋ. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਭਾਗਾਂ ਦੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ-

- (1) ਇਹ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ " ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ";
- (2) ਇਹ "ਗਵਾਹ ਬਣਨ ਦੀ ਮਜ਼ਬੂਰੀ" ਤੋਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਹੈ: ਅਤੇ
- (3) ਇਹ ਅਜਿਹੇ ਮਜ਼ਬੂਰੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇੱਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਹੈ ਜਿਸਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਉਹ "ਆਪਣੇ ਵਿਰੁੱਧ" ਗਵਾਹੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

ਧਾਰਾ 20(3) ਵਿੱਚ ਗਾਰੰਟੀ "ਪ੍ਰਸੰਸਾ ਪੱਤਰ ਦੀ ਮਜ਼ਬੂਰੀ" ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸੀ। ਕਿਹਾ ਗਿਆ-

"* * * ਸ਼ਬਦ 'ਗਵਾਹ'

ਇਸ ਦੇ ਕੁਦਰਤੀ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਭਾਵ, ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਜੋ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਦਰਅਸਲ, ਹਰ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਸਵੈ-ਇੱਛਾਤਮਕ ਕਿਰਿਆ ਜੋ ਗਵਾਹੀ ਦੇ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਗਵਾਹੀ ਦੀ ਮਜ਼ਬੂਰੀ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਜੋ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਸਵੈ-ਇੱਛਾਤਮਕ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਸਦੀ ਚੁੱਪ ਜਾਂ ਅਧੀਨਗੀ ਦੇ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਰਵੱਈਏ ਦੇ ਉਲਟ।

ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਭੂਤਾ ਦਾ ਹੁਕਮ, ਸਮਾਨਤਾ ਦੁਆਰਾ, ਇਸ ਸਿੱਟੇ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹੱਥਾਂ ਦੇ ਛਾਪਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 20(3) ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਰਾਮ ਸਰੂਪ ਬਨਾਮ ਰਾਜ (1) ਵਿਚ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਲਿਖਤ ਦਾ ਨਮੂਨਾ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

(1) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. .1958 ਏ. 119.

ਪ੍ਰਥਮ ਸਿੰਘ ਅਤੇ
ਮਹਿਤਾਬ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ
ਰਾਜ

ਟੇਕ ਚੰਦ ਜੇ.

ਭਾਰਤੀ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 73 ਦੇ ਤਹਿਤ। ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਦੇ ਇਸ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 20(3) ਦੇ ਉਲਟ ਹੋਣ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਜਾਇਜ਼ ਅਪਵਾਦ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ, ਜਦੋਂ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦੇਣ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਲਿਖਤੀ ਨਮੂਨਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਿਰੁੱਧ ਗਵਾਹ ਬਣਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰਨ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਸ਼ੱਕੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਸ਼ਨਾਖਤ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚੋਂ ਅਪਰਾਧਕ ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਬਰਾਮਦਗੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਫੋਟੋਆਂ ਖਿੱਚਣ, ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਕੱਪੜੇ ਪਾਉਣਾ ਆਦਿ, ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਜਾਇਜ਼ ਸਨ।

ਸੈਲੇਂਦਰ ਨਾਥ ਸਿਨਹਾ ਬਨਾਮ ਰਾਜ (1), ਇਸ ਤਜਵੀਜ਼ ਲਈ ਇੱਕ ਅਥਾਰਟੀ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 73, ਇੰਡੀਅਨ ਐਵੀਡੈਂਸ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਦੇ ਨਮੂਨੇ ਲੈਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼, ਇੱਕ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਕਮ - ਪੈਲਿੰਗ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਵਿਰੁੱਧ ਗਵਾਹੀ ਦੇਵੇ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਅਜਿਹਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 20(3) ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ।

ਗੁਲਾਮ ਰਹਿਮਾਨ ਬਨਾਮ ਦ ਕਿੰਗ (2) ਵਿਚ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਧਾਰਾ 73, ਸਬੂਤ ਐਕਟ, ਦੋਸ਼ੀ ਸਮੇਤ ਸਾਰੇ ਪੁੱਤਰਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਅੰਗੂਠੇ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਦਾ ਨਮੂਨਾ ਲੈਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਸੀ। ਧਾਰਾ 73 ਅਤੇ ਧਾਰਾ 45, ਉਦਾਹਰਣ (ਸੀ), ਸਬੂਤ ਐਕਟ, ਅਤੇ ਕੈਦੀਆਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਐਕਟ, 1920 ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਦੇ ਅਧੀਨ ਵੀ।

ਵਿਚ ਕਿਸ਼ੋਰੀ ਕਿਸ਼ੋਰ ਮਿਸ਼ਰਾ ਬਨਾਮ ਸਮਰਾਟ (3), ਜੈਕ. ਜੇ., ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਭਾਰਤੀ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 73 ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦੀ ਇੱਛਾ ਰੱਖਣਗੇ।

- (1) ਏਆਈਆਰ 1955 ਕੈਲ. 247
- (2) ਏਆਈਆਰ 1950 ਕੈਲ. 66.
- (3) 39 CWN 988.

ਸਮਰਾਟ ਬਨਾਮ ਰਾਮਰਾਓ ਮੰਗੇਸ਼ ਬੁਰਡਾ (1) ਵਿਚ ਬੰਬਈ ਦੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜਾਂਚ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਮੂਨੇ ਦੇ ਦਸਤਖਤ ਅਤੇ ਲਿਖਤਾਂ ਜਾਅਲਸਾਜ਼ੀ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿਚ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਮੰਨਣਯੋਗ ਸਨ। .

ਪ੍ਰਥਮ ਸਿੰਘ ਅਤੇ
ਮਹਿਤਾਬ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ
ਰਾਜ

ਟੇਕ ਚੰਦ ਜੋ

ਰਾਜਾ-ਸਮਰਾਟ ਬਨਾਮ ਨਗਾ ਤੁਨ ਹਲੈਗ (2) ਵਿੱਚ ਰੰਗੂਨ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇੱਕ ਫੁੱਲ ਬੈਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ। ਮੇਂ ਓਗ, ਜੇ, ਨੇ ਕਿਹਾ-

“ **** ਉਥੇ ਦਿਖਾਈ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ
ਮੇਰੇ ਲਈ ਕੁਝ ਵੀ ਸਾਂਝਾ ਹੋਣਾ
ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੀ ਇਸ ਸ਼ਕਤੀ (ਧਾਰਾ 342, ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋ
ਸੀਡਿਊਰ ਕੋਡ ਦੇ ਤਹਿਤ) ਅਤੇ ਧਾਰਾ 73, ^{ਏ ਐਵੀਡੈਂਸ ਐਕਟ} ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਸਦੀ ਉਂਗਲੀ ਦੇ
ਨਿਸ਼ਾਨ ਨੂੰ ਲੈਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ , ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ
ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਉਂਗਲ ਛਾਪਣ ^{ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ}
ਪ੍ਰਭਾਵ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਉਸਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸਬੂਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ
ਕਰਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਜਿਹੀ ਧਾਰਨਾ ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਅਸਵੀਕਾਰਨਯੋਗ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਅਸਲ
ਵਿੱਚ ਸਬੂਤ ਕੀ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ, ਹਾਈ ਤੇ ਰਿਜ਼ਜ਼? ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅੰਗੂਠੇ ਨੂੰ
ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ
ਉਸ ਦੇ ਚਿਹਰੇ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ
ਹਨ। ਉਹ ਸਭ ਕੁਝ ਜੋ ਉਸ ਨੂੰ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਉਹ ਹੈ ਉਹ ਛਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ
ਕਰਨ ਲਈ; ਬਿਹਤਰ ਜਾਂਚ ਲਈ ਕਿਨਾਰਿਆਂ 'ਤੇ ਸਿਆਹੀ ਲਗਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਾਗਜ਼ ਦੇ
ਟੁਕੜੇ 'ਤੇ ਇੱਕ ਪ੍ਰਭਾਵ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਇਹ ਮੰਨਾਂਗਾ ਕਿ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ
ਫੈਸਲਾ ਗਲਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਭਾਰਤੀ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 73 ਦੇ
ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ।
ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਇੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕਰੋ
ਅਦਾਲਤ, ਲਈ ਉਸ ਦੀ ਉਂਗਲੀ ਛਾਪ ਬਣਾਉਣ ਲਈ
ਉਸ ਭਾਗ ਵਿੱਚ ਵਰਣਨ ਕੀਤਾ ਉਦੇਸ਼।”

4

(1) ILR 56 Bom. 304.

(2) ਏਆਈਆਰ 1924 ਰੰਗ ੧੧੫ (੧੧੮)।

ਪ੍ਰਥਮ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਮਹਿਤਾਬ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਰਾਜ

ਸਾਹੂ ਬਨਾਮ ਰਾਜਾ -ਸਮਰਾਟ (1) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪਟਨਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਰੰਗੂਨ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤੇ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟਾਏ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਮੰਨਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਅੰਗੂਠੇ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਲਈ ਕਹਿਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਤੁਲਨਾ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਅੰਗੂਠੇ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ 'ਤੇ ਉਸਦੇ ਪ੍ਰਤੀ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾਉਣਾ। ਬਜ਼ਾਰੀ ਹਜ਼ਾਮ ਬਨਾਮ ਕਿੰਗ ਸਮਰਾਟ (2) ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪੁਰਾਣੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਬਕਨਿਲ, ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸਹੀ ਵਿਆਖਿਆ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਟੇਕ ਚੰਦ ਜੇ.

ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਬਨਾਮ ਕੰਦਾਸਾਮੀ ਥੇਵਨ (3) ਵਿੱਚ ਮਦਰਾਸ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇੱਕ ਪੁਰਾਣੇ ਫੈਸਲੇ ਅਨੁਸਾਰ । ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਤੁਲਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਅੰਗੂਠੇ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨ ਲੈਣਾ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਬਾਜ਼ਾਰੀ ਹਜ਼ਾਮ ਦੇ ਕੇਸ (4) ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟਾਏ ਗਏ ਵਿਚਾਰ ਤੋਂ ਅਸਹਿਮਤ ਸੀ।

ਰੀ ਵਿਚ ਸ਼ੇਖ ਮੁਹੰਮਦ ਹੁਸੈਨ (5) ਸੋਮਸੁੰਦਰਮ, ਜੇ. ਨੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ ਕਾਗਜ਼ ਦੀ ਪਰਚੀ 'ਤੇ ਲਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਅੰਗੂਠੇ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨ ਜੋ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਧਾਰਾ ਦੁਆਰਾ ਵਰਜਿਤ ਗਵਾਹੀ ਦੀ ਮਜਬੂਰੀ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ 20(3)।

ਰਾਜਾਮੁਥੂਕੋਇਲ ਪਿਲੈ ਬਨਾਮ ਪੇਰੀਵਾਸਾਮੀ ਨਾਦਰ (6) ਵਿੱਚ , ਸੋਮਸੁੰਦਰਮ, ਜੇ. ਨੇ ਇੱਕ ਵੱਖਰਾ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ। ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ, “ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅੰਗੂਠੇ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨ ਦੇਣ ਲਈ ਕਹਿਣ ਦਾ ਇਹ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਉਸ ਨੂੰ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਕਹਿਣ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਧਾਰਾ 20(3) ਅਧੀਨ ਵਰਜਿਤ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਅਨੁਸਾਰ ਆਪਣੇ ਅੰਗੂਠੇ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨ ਦੇਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।”⁷

(1) ਇਲਕ 6 ਪਾਤ 623.

- (2) ਕੇ. ਐਸ. ਆਰ. 1022 ਟੇ.
 (3) ਕੇ. ਐਸ. ਆਰ. 1022 ਟੇ.
 (4) ਕੇ. ਐਸ. ਆਰ. 1057 ਟੇ.
 (5) ਕੇ. ਐਸ. ਆਰ. 1056 ਟੇ.

ਸਵਰਨਲਿੰਗਮ ਚੇਤਿਆਰ ਬਨਾਮ ਅਸਿਸਟੈਂਟ ਲੇਬਰ ਇੰਸਪੈਕਟਰ, ਕਰਾਈਕੁਡੀ (1) ਵਿੱਚ, ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਦੀ ਤਰਫ਼ੋਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ 'ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਇਤਰਾਜ਼ ਧਾਰਾ 20(3) ਅਧੀਨ ਗਾਰੰਟੀ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਪ੍ਰਥਮ ਸਿੰਘ ਅਤੇ
ਮਹਿਤਾਬ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ
ਰਾਜ

ਟੇਕ ਚੰਦ ਜੇ.

ਪਲਾਨੀ ਗੌਡਨ (2) ਵਿੱਚ, ਸੋਮਸੁੰਦਰਮ, ਜੇ. ਅਤੇ ਰਾਮਾਸਵਾਮੀ ਗੌਡਰ, ਜੇ. ਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਵਾਲੇ ਮਦਰਾਸ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਅਜਿਹੇ ਸਬੂਤ ਲਏ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਜਾਂ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਬੇਸ਼ੱਕ, ਅਜਿਹਾ ਲੈਣਾ ਜਾਂ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰ ਹੈ।

ਬ੍ਰਿਜ ਭੂਸ਼ਣ ਰਘੁਨੰਦਨ ਪ੍ਰਸਾਦ ਬਨਾਮ ਰਾਜ (3) ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਮੱਧ ਭਾਰਤ ਆਈਡੈਂਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਆਫ ਪ੍ਰਿਜ਼ਨਰਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 20(3) ਦੇ ਉਲਟ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਅੰਗੂਠੇ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਅਤੇ ਨਮੂਨੇ ਦੀ ਲਿਖਤ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੀ। ਗੁਨਾਮੁਦਾਵਨ ਪੈਕੀਆਨਾਥਨ, ਕ੍ਰਿਸਚੀਅਨ, ਵੇਲਮ ਓਡੀ, ਨੇਲਵੇਲੀ ਡੇਸੋਮ, ਨਟਲਮ ਪਾਕੁਥੀ ਬਨਾਮ ਸਿਰਕਰ ਪ੍ਰੋਸੀਕਿਊਟਰ (4) ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੇਰੇ ਨਿਰਣੇ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਵਿਸਤਾਰ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਚਾਰ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ।

ਮੇਰਾ ਸਿੱਟਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਅੰਗੂਠੇ, ਉਂਗਲਾਂ ਅਤੇ ਹਥੇਲੀ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨਾਂ ਨੂੰ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਉਸਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਹੇਠ ਲੈਣਾ ਸਾਡੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 20(3) ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਇਸਤਰਾਜ਼ਾ ਪੱਖ ਨੇ ਪਾਖਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਵੀ ਅਸਲਾ ਬਰਾਮਦਗੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਹੈ।

- (1) ਏਆਈਆਰ 1956 ਸੈਫ. 165
- (2) A.I.R., 1957 ਸੈਫ. 546.
- (3) ਏਆਈਆਰ 1957 ਮਧ. ਪ੍ਰ. 106.
- (4) ਏ.ਜੇ.ਆਰ., 1950 ਤ੍ਰਾਵਣਕੋਰ-ਕੋਚਲਨ 5.

ਉਸ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ P. 1 ਤੋਂ P. 5 ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਪੀ.ਡਬਲਿਊ.18, ਸ੍ਰੀ ਸ਼ਿਵਦੱਤ ਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਡੀ.ਆਈ. ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਪੀ.ਡਬਲਿਊ.24, ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਚੰਦਰ, ਐਸ.ਐਚ.ਓ., ਪੀ.ਡਬਲਿਊ.3, ਅਜਮੇਰ ਸਿੰਘ, ਪੀ.ਡਬਲਿਊ.4, ਰਾਜ ਮੱਲ, ਅਤੇ ਪੀ.ਡਬਲਿਊ.14, ਰੂਪ ਰਾਮ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ 22 ਨੂੰ ਡਰਾਇਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਅਪਰੈਲ, 1956। ਪਾਖਰ ਸਿੰਘ ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੇ ਦੱਸਿਆ, - ਆਪਣੇ ਬਿਆਨ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ PH ਵਿੱਚ, ਕਿ ਉਸਨੇ ਇੱਕ ਰਾਈਫਲ, ਦੋ ਡਬਲ ਬੈਰਲ ਬੰਦੂਕਾਂ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸਿੰਗਲ ਬੈਰਲ ਬੰਦੂਕ ਪਿੰਡ ਬਡੇਸਰਾ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਨੌਹਰਾ ਵਿੱਚ ਟੋਰੀ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਦੱਬੀ ਹੋਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਹ ਬਰਾਮਦ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਸਨੇ ਇੱਕ 12 ਬੋਰ ਦੀ ਡਬਲ ਬੈਰਲ ਬੰਦੂਕ ਪਿੰਡ ਫਰਮਾਣਾ ਦੇ ਬਹਾਈ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਸੀ।

24 ਅਪਰੈਲ 1956 ਨੂੰ ਮੁਲਜ਼ਮ ਮਹਿਤਾਬ ਸਿੰਘ ਪੁਲਿਸ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਛੁਪਣ ਵਾਲੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਗਿਆ ਤਾਂ ਉਸ ਕੋਲੋਂ ਤਿੰਨ ਟੁਕੜਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕੱਪੜੇ ਵਿੱਚ ਲਪੇਟੀ ਬੰਦੂਕ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਪੀ. 6 ਬਰਾਮਦ ਹੋਈ।

ਪੀ.ਡਬਲਿਊ.14, ਰੂਪ ਰਾਮ ਨੇ ਜਿਹੜਾ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਮਹਿਤਾਬ ਸਿੰਘ ਪਹਿਲਾਂ ਫਿਰ ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਆਖਰੀ ਮੁਲਜ਼ਮ ਪਾਖਰ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਦੋਸ਼ੀ ਪਾਖਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਵਕੀਲ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਮਹਿਤਾਬ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਦਲੀਪ ^{ਬਨਾਮ ਸਿੰਘ} ਵੱਲੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਸੂਚਨਾ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਭਾਰਤੀ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 27 ਪਾਖਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਬਿਆਨ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਉਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਮੰਨਣਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਕੁਦਾਓ ਬਨਾਮ ਸਮਰਾਟ (1) ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਜਗ੍ਹਾ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਉਸ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇੱਕ ਤੱਥ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਦੀ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਪੁਲਿਸ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਦੇ ਸਮਾਨ ਬਿਆਨਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਸਾਰੇ ਪੰਜਾਂ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੇ ਸਹੀ ਜਗ੍ਹਾ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਪਰ ਇੱਕ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੇ ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਦੀ ਡਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਉਹ ਅਦਾਲਤ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਵਿੱਚ, ਐਮ.ਪੀ ਬਨਾਮ ਫੋਟੋਲਾਲ-♦ ਮੋਹਨਲਾਲ (2), ਅਤੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸੰਯੁਕਤ ਜਾਂ

(ITAJR. 1925 ਨੈਟ 407.

(2) A.IJL 1955 ਨਾਗ. 71.

ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲੋ-ਨਾਲ ਬਿਆਨ ਸਬੂਤਾਂ ਵਿਚ ਅਪ੍ਰਵਾਨਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸਨ।

ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਬੰਦੂਕਾਂ ਇੱਕੋ ਥਾਂ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਥਾਵਾਂ ਤੋਂ ਬਰਾਮਦ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਮਹਿਤਾਬ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੂਚਨਾ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਬੰਦੂਕ ਦੀ ਬਰਾਮਦਗੀ ਹਿਸਾਰ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਗੁਜਰੀ ਮਹਿਲ ਤੋਂ ਹੋਈ ਸੀ, ਜਦੋਂਕਿ ਪਾਖਰ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੂਚਨਾ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਹੋਏ ਖੁਲਾਸੇ ਪਿੰਡ ਬਡੇਸਰਾ ਅਤੇ ਪਿੰਡ ਫਰਮਾਣਾ ਦੇ ਸਨ।

ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਅਹੋਰ ਰਾਜਾ ਖੀਮਾ ਬਨਾਮ ਸੌਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ (1) ਦਾ ਵੀ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ, ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਕਿ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦੋਸ਼ਪੂਰਨ ਲੇਖਾਂ ਦੀ ਖੋਜ ਨੂੰ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਕਿੱਥੇ ਲੁਕੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਮੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਲਗਦਾ ਕਿ ਇਹ ਅਥਾਰਟੀ ਦੋਵਾਂ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਦੀ ਵੀ ਮਦਦ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਇਹਨਾਂ ਲੇਖਾਂ ਦੇ ਲੁਕਣ ਦੇ ਸਥਾਨਾਂ ਬਾਰੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪਤਾ ਸੀ। ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪਤਾ ਹੋਣ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਮੁੜ ਖੋਜ ਦੀ ਰਸਮੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚੋਂ ਲੰਘਣ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪੁਲਕਰੀ ਕੋਟਾਯਾ ਬਨਾਮ ਸਮਰਾਟ (2) ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਿਵੀ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਦੁਆਰਾ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ-

“ਧਾਰਾ (ਧਾਰਾ 27) ਨੂੰ ਅਮਲ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸ਼ਰਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਇੱਕ ਤੱਥ ਦੀ ਖੋਜ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਾ i - y ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸ ਤੱਥ ਨਾਲ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ
 ਕਿ ਜੇ * ਦੀ ਖੋਜ ਸਾਬਤ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਭਾਗ ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਜਾਪਦਾ ਹੈ
 ਇੱਕ ਤੱਥ ਅਸਲ ਵਿੱਚ con ਵਿੱਚ ਖੋਜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ
 ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਾ ਕ੍ਰਮ, ਕੁਝ

(1) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1956 ਐਸਸੀ 217.

(2) ਏ, ਆਈ, ਬੀ. 1947 ਪੀਸੀ 67.

ਪ੍ਰਥਮ ਸਿੰਘ ਅਤੇ
ਮਹਿਤਾਬ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ
ਰਾਜ

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗਾਰੰਟੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸੱਚੀ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ; ♦ * * *”

ਟੇਕ ਚੰਦ ਜੇ.

ਰਾਮਕਿਸ਼ਨ ਮਿਥਨਲਾਲ ਸ਼ਰਮਾ ਬਨਾਮ ਸਟੇਟ ਆਫ ਬੰਬੇ (1), ਪੈਰਾ 22 ਵਿੱਚ, ਪ੍ਰੀਵੀ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਚਾਰ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਮੇਰਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਪਾਖਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੀ ਖੋਜ ਅਸਲ ਸੀ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 27 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਰਿਕਾਰਡ ਵਿਚ ਮੌਜੂਦ ਸਬੂਤ ਜੋ ਕਿ ਪਾਖਰ ਸਿੰਘ ਦੀਆਂ ਉਂਗਲਾਂ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਅਤੇ ਸ਼ੀਸ਼ੇ ਦੇ ਪੈਨ ਅਤੇ ਫਿਲਸ 'ਤੇ ਪਾਏ ਗਏ ਉਂਗਲਾਂ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨਾਂ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹਨ, ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਬੰਦੂਕਾਂ ਦੀ ਖੋਜ' ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਧਾਰਾ 457/380, ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਸ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਦਾ ਹਾਂ, ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ ਕਿ ਉਸ 'ਤੇ ਲਗਾਈ ਗਈ ਇਕ ਸਾਲ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈ।

ਮੈਂ ਹੁਣ ਮਹਿਤਾਬ ਸਿੰਘ ਵਿਰੁੱਧ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾ ਸਕਦਾ ਹਾਂ। ਉਸ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 411 ਤਹਿਤ ਨੌਂ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਉਸ ਵਿਰੁੱਧ ਕੇਸ 24 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1956 ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਹਿਸਾਰ ਦੇ ਗੁਜਰੀ ਮਹਿਲ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਇੱਕ ਛੁਪੇ ਹੋਏ ਸਥਾਨ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਟੁਕੜਿਆਂ ਵਿੱਚ ਬੰਦੂਕ ਦੀ ਖੋਜ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ, ਪੀਡਬਲਯੂ 5, ਮੇਘ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂ 6, ਬਾਵਾ ਹਰਪ੍ਰਸਾਦ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ। ਮੇਰਾ ਧਿਆਨ ਤ੍ਰਿਬੰਕ ਬਨਾਮ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ (2) ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵੱਲ ਖਿੱਚਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਮਹਾਜਨ, ਜੇ., ਨੇ ਦੇਖਿਆ-

“ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 411, (1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਨੂੰ ਘਰ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਇਹ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ, (1) ਕਿ ਚੋਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾਇਦਾਦ

(1) ਏਆਈਆਰ 1955 ਐਸਜੀ 104.
(2) AIR 1954 SC 39.

ਦੇਸ਼ੀ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ, (2), ਕਿ ਦੇਸ਼ੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਸੰਪਤੀ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਦਾ ਪੇਸ਼ ਸੈਸ਼ਨ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਅਤੇ (3) ਕਿ ਦੇਸ਼ੀ ਨੂੰ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਸੰਪਤੀ ਚੋਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਇਹਨਾਂ ਸਮੱਗਰੀਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਵਾਜਬ ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਪਰੇ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਮਹਾਜ਼ਨ, ਜੇ.

“ਮੁਲਜ਼ਮ ਦੁਆਰਾ ਬਰਾਮਦਗੀ ਦਾ ਤੱਥ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਲੇਖ ਉੱਥੇ ਰੱਖੇ ਹੋਏ ਸਨ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ੀ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਿੱਥੇ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਖੋਜ ਦੇ ਤੱਥ ਨੂੰ - ਨਿਰਣਾਇਕ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਸਬੂਤ ਹੈ ਕਿ ਦੇਸ਼ੀ ਕੋਲ ਇਹ ਚੀਜ਼ਾਂ ਸਨ।

ਗੁਜਰੀ ਮਹਿਲ, ਜਿੱਥੋਂ ਮਹਿਤਾਬ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਬੰਦੂਕ ਦੀ ਖੋਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਸਭ ਲਈ ਪਹੁੰਚਯੋਗ ਅਤੇ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੇ ਸਥਾਨ ਹਨ। ਗੁਜਰੀ ਮਹਿਲ ਦੇ ਨੇੜੇ ਇੱਕ ਥਾਂ ਤੋਂ ਬਰਾਮਦਗੀ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਣਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਦੇਸ਼ੀ ਮਹਿਤਾਬ ਸਿੰਘ ਨੇ ਬੰਦੂਕ ਉੱਥੇ ਛੁਪਾ ਕੇ ਰੱਖੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 411, ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਦੇ ਤਹਿਤ ਚੋਰੀ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਰਸੀਵਰ ਸੀ। ਕੋਡ। ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥ ਮਹਿਤਾਬ ਸਿੰਘ ਦੇ ਦੇਸ਼ ਬਾਰੇ ਵਾਜਬ ਸ਼ੱਕ ਦੀ ਥਾਂ ਛੱਡ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਸਬੂਤ 'ਤੇ ਉਸ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣਾ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਧਾਰਾ 411, ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਸ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਰੱਖਦਿਆਂ, ਮੈਂ ਮਹਿਤਾਬ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰਦਾ ਹਾਂ।

1957 ਦਾ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਰੀਵੀਜ਼ਨ ਨੰਬਰ 946, ਉੱਪਰ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

1957 ਦੇ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਰੀਵੀਜ਼ਨ ਨੰਬਰ 947 ਵਿੱਚ, ਮਹਿਤਾਬ ਸਿੰਘ, ਉਪਰੋਕਤ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ, ਭਾਰਤੀ ਅਸਲਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 19 (ਐਫ) ਦੇ ਅਧੀਨ ਬੰਦੂਕ ਰੱਖਣ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਉਸਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਪਿੱਛੇ ਤੋਂ ਕਵਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਗੁਜ਼ਰੀ ਮਹਿਲ। ਇਹ ਸਮਝਣਾ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਜਿਹੜੀ ਬੰਦੂਕ ਉਥੇ ਲੁਕਾਈ ਗਈ ਸੀ, ਉਹ ਮਹਿਤਾਬ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿਚ ਸੀ। ਮੈਂ ਭਾਰਤੀ ਅਸਲਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 19(f) ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਸਦੀ ਸਜ਼ਾ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

1957 ਦੇ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਰੀਵੀਜ਼ਨ ਨੰਬਰ 948 ਵਿੱਚ, ਪਾਖਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਅਸਲਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 19(f) ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਨੌਂ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਕੈਦ ਅਤੇ ਰੁਪਏ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਉਸ 'ਤੇ 200 ਰੁਪਏ ਦਾ ਜੁਰਮਾਨਾ ਵੀ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। 1957 ਦੀ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਰੀਵੀਜ਼ਨ ਨੰ. 946 ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 457/380 ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਸ ਨੂੰ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਚੱਲਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਿੰਡ ਬਡੇਸਰਾ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੇ ਨੌਹਰਾ ਤੋਂ ਤੂਰ ਹੇਠ ਛੁਪੇ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੀ ਬਰਾਮਦਗੀ ਹੋਈ। ਉਸਦੇ ਕੋਲ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਬਾਰੇ ਸ਼ੱਕ ਦੀ ਕੋਈ ਥਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਭਾਰਤੀ ਆਰਮਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 19(f) ਤਹਿਤ ਉਸ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਬਰਕਰਾਰ ਹੈ।

ਬੀ.ਆਰ.ਟੀ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਗੁਲਜ਼ੇਬਾ